

[Boligministeren og ministeren for Grønland.]

grunden herfor er bl. a. den opståede knaphed på kul i England, hvilket har bevirket en stigning i kulpriserne. Endvidere har de forbedrede produktionsmetoder i minen i Qutdligssat medført, at kvaliteten er blevet væsentlig bedre end tidligere, således at den nu svarer til 80—85 pct. af brændværdien af gode engelske husholdningskul. Forholdet er nu det, at de grønlandske kul, selv når hensyn tages til deres ringere brændværdi, kan leveres lige så billigt praktisk talt overalt i Grønland som udenlandske kul. Ministeriet har haft en engelsk kulmineekspert, dr. Dinsdale, som rådgiver i sine overvejelser vedrørende kulbrydningen, og han har efter et besøg i Qutdligssat i sommer udtalt, at der efter hans mening mindst er kul nok til 25 års produktion à 40 000 t årlig. Efter disse udtalelser skulle der ikke på nuværende tidspunkt være grund til at tænke på at nedlægge kulbrudet.

Det ærede medlem gav udtryk for, at der hos den grønlandske befolkning gør sig en vis misundelse gældende overfor andre danske borgere på grund af vor gode socialforsorg hernede, og fordi Grønland altfor ofte blev holdt udenfor de lovforslag, der bliver fremsat indenfor socialforsorgens område. Jeg forstår ikke ganske denne misundelse. Forholdet er jo det, at efter den opdeling, der er fastlagt for finansieringen af de offentlige udgifter i Grønland, skal de offentlige grønlandske kasser, kommunekasserne og landskassen, ved hjælp af indførselsafgifterne afholde udgifterne til visse dele af det, man forstår ved socialforsorgen, altså f. eks. alderdomsforsorgen, understøttelser o. s. v., medens statskassen påtager sig andre udgifter, som hernede så afgjort skulle være afholdt af kommunerne. Jeg tror i og for sig, at kommunerne hernede med lige så stor ret kunne være misundelige, når de ser, hvad staten påtager sig af kommunale opgaver i Grønland, f. eks. indenfor skolevæsenet, sundhedsvæsenet og offentlige arbejder såsom vejanlæg, havneanlæg og brandvæsen. Hvis man fra grønlandsk side finder, at de afgifter, der danner grundlag for de offentlige grønlandske kassers indtægter, ikke er tilfredsstillende, kan jeg blot sige, at jeg vil være særdeles lydhør for eventuelle forslag fra landsrådet om ændringer i disse forbrugsafgifter.

Når det ærede medlem særlig nævner lovforslaget om folkepensionering, må jeg forstå hans udtalelser således, at det ærede medlem vil nå frem til en pensionslignende ordning for folk, der har haft mere eller mindre løs beskæftigelse indenfor de offentlige institutioner i Grønland, altså en ordning, som ikke kommer de frie erhververe tilgode. Det er jo imidlertid det modsatte af, hvad der tænkes opnået ved det hernede fremsatte forslag til en folkepensionsordning, hvor der som bekendt navnlig lægges vægt på, at alle, som ikke på anden måde har adgang til at opnå pension, altså bl. a. også selvstændige erhvervsdrivende, kan opnå en sikring af deres alderdom.

Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at det ikke er rigtigt, når det ærede medlem mener at erindre, at ministeriet som svar på landsrådets forslag om indførelse af en understøttelsesordning til såkaldte ældre fastlejede grønlandere skulle have udtalt, at man afventede folkeforsikringskommissionens betænkning, før en afgørelse i denne sag kunne træffes. Vedrørende dette spørgsmål udtales i referatet af landsrådets samling 1955, side 18 — jeg udbeder mig formandens tilladelse til et kort citat —:

„Under forhandlinger i statsministeriet opnåedes enighed om at fremme sagen overfor bevillingsmyndighederne på det foreliggende grundlag, således at det foreslås som betingelse for at opnå understøttelse, at den pågældende har været ansat i 20 år fra det fyldte 25. år at regne.“

En afgørelse kan derfor nu forventes i en ikke altfor fjern fremtid, men jeg vil ikke skjule, at det ikke er uden store betænkeligheder, ministeriet har besluttet sig til at gå til bevillingsmyndighederne om denne sag.

Staten er jo praktisk talt den eneste arbejdsgiver i Grønland. Såfremt landsrådets forslag realiseres, må man derfor se i øjnene, at alle grønlandske lønmodtagere vil opnå en bedre sikring af deres alderdom end den frie erhverver, der alene har aldersrenten at falde tilbage på. Dette kan bl. a. have den uheldige virkning, at der skabes et utilsigtet incitament for den grønlandske fanger, fisker og færeholder til at søge over i lønmodtagernes række. Jeg må forsåvidt erkende, at denne virkning i nogen grad